

10 sự kiện kinh tế Việt nam 2009

Bởi:

Đỗ Hồng Dương

Vượt bão ngoạn mục

Trong bối cảnh kinh tế toàn cầu rơi vào suy thoái, nhiều nền kinh tế lớn khu vực châu Á như Nhật Bản, Hàn Quốc rơi vào tăng trưởng âm hoặc bằng 0%, Việt Nam đã có cuộc **vượt bão** ngoạn mục khi tăng trưởng GDP cả năm đạt 5,2%. Mức tăng trưởng này được các tổ chức quốc tế đánh giá cao. Đây cũng là năm giá các mặt hàng tương đối ổn định, chỉ số lạm phát được kiểm chế ở mức 6,8%.

Thành tựu này, theo phân tích của các chuyên gia, có sự góp phần không nhỏ từ gói kích thích nền kinh tế của chính phủ.

Con sốt vàng đẩy giá lên gần 30 triệu đồng/lượng (ảnh chụp tại hiệu vàng trên đường Trần Nhân Tông, Hà Nội). Ảnh: Hồng Vĩnh

Tính đến cuối tháng 12, gần 500.000 tỷ đồng đã được giải ngân đến với các doanh nghiệp, hộ kinh doanh cá thể. Đây chính là điều kiện tiên quyết giúp họ vượt qua khó khăn, vực dậy năng lực cạnh tranh và sản xuất.

Đánh thức tinh thần Việt

Sau khi Bộ Chính trị phát động cuộc vận động **Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam**, lập tức được dư luận, nhân dân và DN hưởng ứng. Các bộ, ngành, địa phương cũng đã có nhiều biện pháp giúp hàng VN đến với mọi người, mọi nhà một cách sâu rộng hơn.

Cuộc vận động đã đánh thức tinh thần Việt, xoá dần thói quen tiêu dùng sinh hàng ngoại của người Việt, đồng thời đánh thức chính DN Việt Nam đừng bỏ quên thị trường nội, với trên 80 triệu dân.

Hình ảnh tại <http://www.vnbrand.net>

Hạt gạo lên ngôi

Năm 2009, ước tính Việt Nam xuất khẩu tới 6 triệu tấn gạo với kim ngạch khoảng 2,8 tỷ USD. Đây là con số cao nhất từ trước đến nay. Tuy nhiên, theo nhiều chuyên gia kinh tế thì Việt Nam đang chạy theo số lượng xuất khẩu gạo mà quên mất lợi ích của việc xuất khẩu gạo và lợi ích của người nông dân. Điều đó đã được chứng minh qua điệp khúc **được mùa mất giá**, cùng loại gạo nhưng giá gạo VN thường thấp hơn các nước lân cận, nông dân ít được hưởng lợi mà phần lớn nằm trong túi các Cty xuất khẩu.

Hình ảnh tại <http://shoppingvietnam.net>

Năm 2009, cũng lần đầu tiên, Việt Nam tổ chức festival lúa gạo. Lần đầu tiên, hạt gạo và những người làm ra nó được tôn vinh bằng một festival hoành tráng, với hơn 500 gian hàng, thu hút hơn 400.000 người tới dự. Festival đã làm sống lại **con đường lúa gạo Việt Nam** và qua đó nâng cao giá trị thương hiệu gạo Việt.

Đầu tư: Ngoại giảm, nội tăng

Nếu như trong năm 2009, lượng vốn đầu tư nước ngoài (FDI) đăng ký mới và tăng vốn của các dự án đang hoạt động chỉ đạt 21 tỷ USD, vốn thực hiện khoảng 8 tỷ USD. So với năm 2008, vốn đầu tư đăng ký là 64 tỷ USD và vốn đầu tư thực hiện là 11,5 tỷ USD thì sụt giảm mạnh. Trong khi đó nguồn vốn đầu tư trong nước lại tăng vọt. Ước tính tổng đầu tư toàn xã hội năm 2009 đạt 708,5 nghìn tỷ đồng, tăng 16% so với năm 2008 và bằng 42,2% GDP.

Hình ảnh tại <http://vtv.vn>

Trong đó, nguồn vốn đầu tư nhà nước là 321 nghìn tỷ đồng, nguồn vốn đầu tư của tư nhân và của dân cư là 220,5 nghìn tỷ đồng... Lý do chủ yếu là do chính sách kích cầu đầu tư mà Chính phủ thực hiện trong năm 2009.

Kim ngạch xuất khẩu giảm mạnh

Tổng kim ngạch xuất khẩu năm 2009 đạt 56,5 tỷ USD, giảm 9,9% so với năm 2008 (62,7 tỷ USD). Năm 2009, tổng kim ngạch xuất khẩu của các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài (không kể dầu thô) chỉ đạt 21,3 tỷ USD, so với kế hoạch đề ra là 30 tỷ USD.

Trong các mặt hàng xuất khẩu, kim ngạch xuất khẩu hàng công nghiệp nặng và khoáng sản đạt 17,6 tỷ USD, giảm 1,6 tỷ USD so với năm 2008, kim ngạch xuất khẩu hàng công nghiệp nhẹ và thủ công nghiệp đạt 25,9 tỷ USD, giảm 2,6 tỷ USD, kim ngạch xuất khẩu hàng nông lâm thủy sản đạt 13 tỷ USD, giảm 2 tỷ USD... Nguyên nhân chính là do giá các nguyên liệu trên giảm và cả thế giới hạn chế tiêu dùng, đầu tư.

Một năm lướt sóng

Chưa khi nào các thị trường chính của nền kinh tế: Chứng khoán, vàng, ngoại tệ, bất động sản lại nổi sóng như 2009, giới đầu cơ được một năm lướt sóng. Giá vàng trong nước vào 3 tháng cuối năm 2009 tăng vọt do ảnh hưởng của tâm lý lo ngại lạm phát trở lại và giá vàng thế giới tăng vọt. Ngày 11-11 vàng đạt mốc cao nhất trong lịch sử thị trường vàng VN. Cùng thời điểm đó, giá USD trên thị trường tự do xấp xỉ 20.000 đồng/USD, trong khi đó tỷ giá liên ngân hàng chỉ trên 17.000 đồng/USD.

Hình ảnh tại <http://www.doji.vn>

Sự chênh lệch quá lớn giữa giá USD trên thị trường tự do và thị trường chính thống đã tạo tâm lý găm giữ ngoại tệ, làm trầm trọng thêm tình trạng khan hiếm USD. Có thời điểm đã tăng xấp xỉ 3 triệu đồng/chi, khiến Chính phủ và NHNN tăng lãi suất cơ bản, điều chỉnh tỷ giá liên ngân hàng; yêu cầu các tập đoàn Nhà nước bán USD cho các ngân hàng thương mại; cho phép nhập khẩu vàng trở lại đã giúp thị trường trên dần ổn định, dù muộn.

Cơ quan quản lý chạy theo thị trường

Không chỉ NHNN bị nhiều ý kiến chỉ trích phản ứng chậm sau những cơn sốt, biến động của thị trường vàng, ngoại tệ mà UBCKNN cùng một số cơ quan khác cũng bị động trước những biến động của TTCK cùng nhiều loại hàng hóa khác. Nếu các cơ quan quản lý nhanh nhạy hơn, thị trường tài chính sẽ không hỗn loạn như nửa đầu tháng 11-2009 và giá cả nhiều mặt hàng sẽ ổn định hơn, ít bị ảnh hưởng nhiều loạn do tin đồn.

Điển hình nhất là các sàn vàng đã góp phần không nhỏ vào biến động bất thường của giá vàng nhưng cho đến cuối năm 2009 vẫn chưa có những biện pháp quản lý hữu hiệu. Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng đã phê bình NHNN về việc quản lý sàn vàng và ngoại hối còn nhiều kẽ hở.

8. Các ông lớn bị giám sát chặt

Lần đầu tiên Ủy ban Thường vụ Quốc hội có báo cáo giám sát chuyên đề về hoạt động của các tập đoàn kinh tế Việt Nam. Theo kết quả giám sát, các ông lớn này hiện có tổng nợ khoảng 128.786 tỷ đồng, tăng 20,54% so với cuối năm 2007, chiếm gần 10% so với

tổng notin dung đối với nền kinh tế ở cùng thời điểm. Sau đó, nhiều **ông lớn** tiếp tục được báo chí quan tâm.

Công khai lương, thưởng

Lần đầu tiên, câu chuyện lương, thưởng của lãnh đạo các doanh nghiệp Nhà nước được công khai, trong đó có mức lương kỷ lục trên 5 tỷ đồng/năm của một phó tổng giám đốc người nước ngoài và trên 2 tỷ đồng/năm của Tổng giám đốc Cty cổ phần Hàng không Jetstar Pacific, dù doanh nghiệp lỗ dài (17 năm ra đời thì 17 năm lỗ, đến năm 2008, vốn chủ sở hữu tại Cty này âm 121 tỷ đồng), bị du luân chỉ trích mạnh mẽ.

Hàng không tư nhân lao đao

Sau khi được cấp phép hoạt động, các hãng hàng không tư nhân Việt Nam hoặc hoạt động cầm chừng hoặc chưa thể hoạt động. Vietjet Air được cấp phép đầu tiên nhưng vẫn chưa thể hoạt động (sau nhiều lần hoãn bay khai trương), Indochina Airlines gắn với tên tuổi nhạc sỹ Hà Dũng sau khai trương cũng hoạt động cầm chừng, đến cuối 2009 đã không còn máy bay để hoạt động.

Máy bay của Indochina Airlines (hình ảnh tại <http://www.indochinaairlines.vn>)

Cho đến nay, Indochina Airlines có 10 lần hoãn tái hoạt động. Một hãng hàng không tư nhân khác là Mekong Aviation cũng được đồng ý cấp phép về mặt nguyên tắc nhưng chưa thấy bóng dáng trên thị trường.

(Theo <http://www.baomoi.com/Home/KinhTe>)

TỪ NGỮ

<i>thăng trầm tăng trưởng/tăng trưởng âm chỉ số lạm phát/chỉ</i>	<i>kích cầu đầu tư công nghiệp nặng công nghiệp nhẹ thủ công</i>	<i>con số biến động hỗn loạn nhiều</i>
--	--	--

<i>số lạm phát gói kích thích nền kinh tế giải ngân sinh ngoại/ sinh hàng ngoại thị trường nội ước tính kim ngạch hưởng lợi vốn đầu tư nước ngoài (FDI) sụt giảm tăng vọt</i>	<i>ngành nông lâm thủy sản chứng khoán ngoại tệ ngoại hối giới đầu cơ thị trường tự do thị trường chính thống tỷ giá liên ngân hàng giảm giữ khan hiếm lãi suất cơ bản</i>	<i>loạn sàn vàng nợ tín dụng lương thưởng vốn chủ sở hữu dư luận cấp phép cầm chừng hoãn tái hoạt động</i>
---	--	--

Các thông tin sau đúng hay sai:

	Đ	S
1. Năm 2009, các nước khu vực châu Á đều tăng trưởng mạnh		
1. Chỉ số lạm phát của Việt Nam đạt mức kỷ lục		
1. Gói kích thích nền kinh tế của chính phủ được thực hiện bằng cách giải ngân gần 500.000 tỷ đồng cho các doanh nghiệp, hộ kinh doanh cá thể		
1. Người Việt Nam hưởng ứng nhiệt tình cuộc vận động người Việt Nam dùng hàng Việt Nam		
1. Năm 2009, kim ngạch xuất khẩu gạo của Việt Nam đạt mức cao nhất nhưng giá vẫn thấp hơn các nước xung quanh		
1. Năm 2009 vốn đầu tư nước ngoài sụt mạnh so với năm 2008, nhưng vốn đầu tư trong nước lại tăng mạnh.		
1. Kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam trong năm 2009 giảm vì giá nguyên liệu giảm và thế giới hạn chế tiêu dùng, đầu tư.		
1. Giá vàng trong nước 3 tháng cuối năm tăng vọt vì người dân sợ lạm phát và giá vàng thế giới tăng		
1. Giá USD trên thị trường tự do thấp hơn giá USD trên thị trường chính thống.		
1. Ngân hàng nhà nước quản lý sàn vàng và ngoại hối chưa chặt chẽ		
1. Các tập đoàn kinh tế Việt Nam có tổng nợ tín dụng chiếm gần 10% tổng nợ tín dụng đối với nền kinh tế.		
1. Sau khi lương của một số lãnh đạo được công khai, nhân dân đã rất bất bình.		
1. Nhiều hãng hàng không tư nhân mặc dù được cấp phép hoạt động nhưng hoạt động vẫn chưa có hiệu quả.		

Tìm thuật ngữ trong bài tương ứng các định nghĩa sau đây:

1. Phát hành số lượng tiền giấy vượt quá mức nhu cầu lưu thông hàng hóa, làm cho đồng tiền mất giá.
2. Tư tưởng thích hàng nước ngoài, không thích hàng trong nước.
3. Thúc đẩy làm cho nhu cầu tiêu dùng mạnh hơn
4. Quy định về mặt giá trị thể hiện bằng tiền tệ đối với hàng hóa xuất nhập khẩu của một nước hay một khu vực trong một thời kỳ nhất định.
5. Sự vay mượn tiền mặt và vật tư, hàng hóa, có thể thanh toán sau.
6. Thị trường mua bán tiền tệ một cách lén lút, bất hợp pháp.
7. Chứng từ tín dụng và thành toán biểu hiện bằng ngoại tệ, dùng trong thanh toán quốc tế.
8. Lợi dụng cơ chế tự phát của thị trường để hoạt động mua bán thu lãi mau chóng và dễ dàng.

Bài tập về nhà

1. Viết (dịch) 10 sự kiện kinh tế của nước anh/chị trong năm vừa qua (hoặc một trong các năm trước đây)
2. Suy thoái kinh tế toàn cầu đã ảnh hưởng như thế nào tới nền kinh tế của nước anh/chị.